

Doktor John Langdon Haydon Down

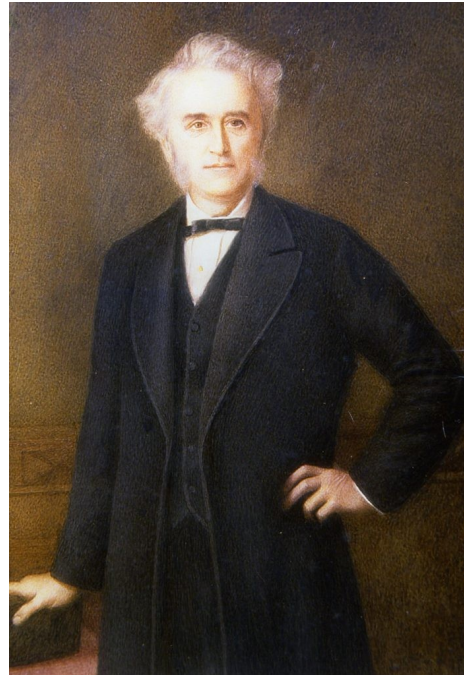
(18. 11. 1828 – 7. 10. 1896)

John Langdon Haydon Down byl anglický lékař, psychiatr a neurolog, jehož jméno nese chromozomální anomálie – trizomie 21. Její příčinu však identifikoval až o sto let později prof. Jérôme Lejeune. Dnes je doktor John L. H. Down zároveň ceněn i jako **průkopník ergoterapie a vzdělávání lidí s mentálním handicapem**. Zdůrazňoval, že všem dětem i dospělým se zdravotním postižením, bez ohledu na jejich sociální původ, by se mělo dostat vzdělání a podpory, aby se mohli zapojit do společenského života. Tímto smýšlením o mnoho let předběhl svou dobu.

Narodil se 18. listopadu 1828 v Torpointu v hrabství Cornwall v jižní Anglii jako sedmé a poslední dítě. Od čtrnácti let musel jako dítě z početné rodiny pomáhat svému otci v jeho obchůdku se spotřebním zbožím. Tam se poprvé jako osmnáctiletý setkal s dívkou s mentálním postižením, a toto setkání se hluboce vrylo do jeho srdce a probudilo v něm touhu něco pro tyto lidi udělat.

Prvním krokem na cestě za medicínským vzděláním byla praxe lékařského pomocníka v nemocnici East End v Londýně. Později se zapsal jako student do Královské farmaceutické společnosti. Po složení dvou důležitých profesních zkoušek se vrátil do rodného města, kde v otcově obchůdku připravoval léčivé prostředky. V roce 1853 mu zemřel otec a John L. H. Down začal studovat na Lékařské škole Londýnské nemocnice. Byl výborným studentem, poslední ročník završil prestižní zlatou medailí jako absolvent všeobecného lékařství, chirurgie a porodnictví. V Londýně bydlel u své sestry, která byla provdána za Philipa Crellina. Když se John seznámil s Philovou sestrou Mary, zamiloval se do ní a v roce 1860 spolu uzavřeli sňatek. Mary stála celý život po jeho boku a pomáhala mu uskutečňovat jeho vize. Měli spolu čtyři děti.

Po ukončení studia v roce 1858 měl možnost s podporou svého profesora zahájit akademickou kariéru, rozhodl se však pro praxi v azylovém domě v Earlswoodu v hrabství Surrey (Earlswood Asylum Coimplex), kde žilo přes 400 lidí s mentálním handicapem. Životní perspektiva těchto lidí byla v té době velmi nízká. Nedostatečná hygiena, nemoci jako tyfus a tuberkulóza a sklíčující životní podmínky byly příčinou vysoké a předčasné úmrtnosti i na banální infekce. Díky svému křesťanskému přesvědčení, silnému sociálnímu citění a umění nadchnout jiné byl John L. H. Down jmenován hlavním lékařem, navzdory tomu, že byl čerstvým absolventem medicíny a s těmito lidmi neměl žádné zkušenosti.

Dobový portrét z roku 1870, autor S. Hodges

John L. H. Down byl velmi bystrým pozorovatelem. Mezi svými pacienty s různým stupněm postižení zaznamenával určité rozdíly a specifické vlastnosti, a tak se mu záhy podařilo odlišit a podrobně popsat (roku 1862) skupinu pacientů, o kterých dnes říkáme, že jsou to lidé s Downovým syndromem. Základem jeho etnologické klasifikace lidí s mentálním handicapem byla mylná domněnka, ovlivněná Darwinovým učením, že odchylka je způsobená „návratem zpět“. Tehdy se předpokládalo, že bílá rasa je nadřazená rasám ostatním, např. mongolské, malajské, etiopské.

(John L. H. Down však nebyl prvním, kdo tento syndrom popsal. Ve skutečnosti jím byl francouzský lékař Séguin, a ještě před ním francouzský psychiatr Jean-Étienne Esquirol, který také jako první v roce 1838 klinicky zdokumentoval případy lidí s trizomií 21 se svou tezí o sklonu k „moučné“ pokožce.)

John L. H. Down se naplno věnoval svým pacientům, účastnil se jejich každodenního života a brzy vypozařoval, že právě tito lidé se vyznačují zvláštní empatií, velkým smyslem pro humor a mají neobyčejnou schopnost nápodoby, a když se jim poskytne podpora, velice dobře se učí nejrůznějším dovednostem. Zjistil také, že jejich řeč, i když často nesrozumitelná, dává smysl a že pravidelným cvičením se nesrozumitelnost může minimalizovat. Při řízení azylového domu mu asistovala jeho žena Mary, která byla velmi organizačně schopná. Pro pacienty zajišťovala zajímavé aktivity, a protože byla hudebně nadaná, učila některé z nich hrát na klavír.

V roce 1868 John Langdon Haydon Down rezignoval na svoje místo v Earlswoodu a zakoupil rodinnou usedlost poblíž Londýna, v Teddingtonu, kterou s pomocí dárců postupně rozšířil a přetvořil na domov pro děti s mentálním postižením. Usedlost pojmenoval Normansfield, na počest právníka, který mu pomohl uskutečnit jeho záměr.

Domov Normansfield začínal původně asi s dvaceti pacienty. Vyznačoval se dobře zařízenými a prostornými obytnými místnostmi a byl mimořádně vybaven i po stránce hygienické. Jeho prvními obyvateli byly děti z bohatších rodin, které mohly přispět na provoz domova. Děti se v Normansfieldu učily nejen praktickým dovednostem, ale i základům gramotnosti. Součástí usedlosti byly řemeslné dílny a hospodářské budovy s koni a chovnými zvířaty, pole a zahrady. Pacienti se učili pěstovat zeleninu, pečovat o hospodářská zvířata, ale také provozovali různé sporty, např. jízdu na koni nebo na kolečkových bruslích, nechyběl ani tanec. Jiní našli oblibu v ručních pracích, které dnes nazýváme terapiemi. Doktor John L. H. Down zde založil amatérské divadlo, kde s úspěchem účinkovali právě jeho svěřenci. Dobré životní pod-

mínky v Normansfieldu umožňovaly lidem s mentálním postižením vést důstojný život, a tito lidé se dožívali vyššího věku než v jiných azylových zařízeních. Pracoval zde kvalifikovaný personál včetně učitelů. Normansfield se stal velmi vyhledávaným zařízením a počet jeho pacientů vzrostl v roce 1891 na sto padesát.

John Langdon Haydon Down zemřel 7. října 1896 ve věku 67 let v Teddingtonu. Po jeho smrti převzali odpovědnost za vedení domova jeho synové, Reginald a Percival, oba lékařsky kvalifikovaní. Jedním z pacientů Normansfieldu byl i Reginaldův syn, který se narodil s Downovým syndromem. Prožil zde na tehdejší dobu dlouhý a šťastný život, zemřel ve věku 65 let.

Zdroj:

1) <https://langdondownmuseum.org.uk/...in/>

2) <https://www.google.com/...sxM>

3) PLUS 21 1/2018